

Janez Subic:
Brezmadežna (1882)
Sv. Volbenk pri Poljanah

Spedizione in abbonamento
postale.
Poština plačana v gotovini.

DOBRE KNJIGE

Pot k Bogu, je molitvenik, ki povzema poglavitne molitve iz dr. Pečjakovega Večnega življenja. Molitvenik je namenjen slabovidnim, ker je natisnjen v zelo velikih črkah. Stane v platno vezan z rdečo obrezo 20 lir, z zlato 25 lir. Kupi se v Ljudski knjigarni.

Naše orožje, št. 211-212, rakovniških knjizic ima bojni naslov. Ni pa misliti tu na kakšno morilno orožje. Knjizica priporoča le duhovno orožje, tako orožje, ki je v stanju, da pomiri ves svet, samo če bi prišlo v roke tudi vsem, ki imajo besedo pri vojevanju. To orožje je rožni venec. Stavitelj župnik Filipič je združil najuspešnejša priporočila, ki morejo in morajo dati pečat resnične veljavnosti in koristi te molitve. Posegel je v Pompeji, v Lurd in v Fatimo, kjer je Devica Marija sama dovolj jasno in učinkovito razodela, kako vseh ji je ta molitev. Knjizica je zares prav času primerna.

Enako je na hvalo prišel prav za sedanjí razrvani čas zvezek št. 209-210. z naslovom »Upaj, zaupaj!« Dr. Fr. Knific spretno, poljudno in nazorno dokazuje, kako potrebno je, da zlasti v sedanjih križih ne pozabimo na nauk in vero v vsemodro božjo Previdnost. Upaj! Zaupaj! Upanje je nadnaravna čednost, prav tako kakor vera in ljubezen, pa se zdi, da vse božje čednosti le preveč puščamo iz vidika, da se vdajamo malovernosti, malodušnosti, nevšččnosti, mrklum mislim, če ne celo godrnjanju nad vsem, kar nam je določila božja Pre-

vidnost — v naš prid in v dušno rešitev.

Te bukvice ti bodo dale potrebnega poguma in zaupanja ter vnemale ljubezen do Boga. Le beril!

Nebeške rože. S tem naslovom izhaja že od l. 1931. dalje pod uredništvom prelata Alojzija Stroja zbirka izbranih, posebnega priporočila vrednih knjig, ki obravnavajo razne zadeve duhovnega življenja. Vsa dela, objavljena v zbirki, imajo temeljito bogoslovno vsebino in se odlikujejo po lepem jeziku. Vsaka knjiga v tej zbirki ima krasno opremo in je primerna kot darilo ob različnih prilikah. Doslej so izšle te knjige:

1. **Življenje z Jezusom**. Knjiga je evharistični molitvenik, posebno primeren za pripravo in zahvalo pri svetem obhajilu; vez. 6 lir, broš. 4 lir.

2. **Kraljevanje srca Jezusovega v družinah**. Knjiga pripoveduje o veliki sreči božjemu Srcu posvečenih družin, in obsega tudi primerne molitve za vse, ki so se posvetili presvetemu Srcu. Vez. 6 lir, broš. 4 lir.

3. **Sveta Terezija - deteta Jezusa, čudodelka naših dni**. To je eden najlepših življenjepisov svetnice današnjih dni in nam nudi jasen vpogled v življenje Male Cvetke. Vez. 8 lir, broš. 6 lir.

4. **Sv. rožni venec in lavretanske litanije**. [Knjiga je dragocen pripomoček za pravo pobožnost, s katero naj molimo svoje molitve. Spisal jo je slovenski pisatelj Michael Hofman, izdal pa misionar Friderik Baraga, ko je prvič prišel iz Amerike v

svojo domovino. Knjiga je prava šola dobre molitve. Vez. 6 lir, broš. 4 lire.

5. (6.) **Marija mati milosti**. Smarnice. Knjiga nam krasno slika Marijo kot mater milosti in vzpodbuja v prisrčnih besedah k njenemu češčenju. Vez. 8 lir, broš. 6 lir.

7. **Daruj se Bogu**. Sreča duše, ki se Bogu popolnoma daruje, je v tem delu tako izredno lepo popisana, da oni, ki v resnici hrepene po svetosti in popolnosti, dobe nepopisno željo po najvišjih blagih, po bližini nebes. — Vez. 10 lir, broš. 8 lir.

8. **Moj vzor: Jezus, Marijin sin**. V obliki toplega in prisrčnega razgovora človeka z Jezusom in Marijo posega pisatelj v vse smeri apostolskega življenja in apostolskega delovanja. Toda ti razgovori niso kaki prazni izlivi čustvenega značaja, marveč je v njih obsežen ves bogoslovni nauk o Jezusu in Mariji in še posebej vsa navodila za napredovanje v notranjem življenju. Dobrim ljudem bo posebno prijetno to, da je vse tako tesno povezano z Marijo, božjo Materjo. Vez. 10 lir, broš. 6 lir.

Slovenska maša sv. Cirilu in Metodu v čast, zložil Francé Kimovec. Druga izdaja kaže, da so mašo mnogo prepevali po naših korih. Lepa je in živahna, z neprestanim menjavanjem posameznih glasov in zbora, eno in dvoglasja se skladba izogne nevarnosti, da ne postane enolična in utrudljiva. Maša ni težka ter jo bo vsak vsaj srednje izvežban zbor pel z lahkoto, zlasti če je številno zaseden. — Skladba, ki jo najtopleje priporočamo, se dobi v Ljudski knjigarni ali pri skladatelju, Ljubljana, Pred škofijo 9.

Zahvala. V hudih gospodarskih stiskah, ko nisem videla poti pred seboj, sem se z velikim zaupanjem obrnila k našima svetniškima škofoma Jegliču in Baragi za pomoč in obljubila, da bom pomoč, katero sem tako trdnopričakovala, objavila tudi

v »Bogoljubu«. Spolnujem to obljubo in se božjima služabnikoma najlepše zahvaljujem, da so na njuno priprošnjo stiske prešle in je nad družino veliki božji blagoslov. M. T. — Neimenovana se lepo zahvaljujem božjemu služabniku škofu Baragu, da

mi je izprosil zdravje. Imela sem hude bolečine na nogi. Ko sem se v bolezní zatekla k njemu, mi je noga kmalu popolnoma ozdravela, za kar se tudi na tem mestu škofu Baragu pristrčno zahvaljujem. F. D.

Brezmadežna, po tvojih potih ...

Bergant: Brezmadežna (Uršulinke).

Skrivnost kraljevsko nosim v duši,
Brezmadežna, ti veš za njo:
posvečujočo milost božjo
mi je zaupalo nebo.

Deviška Mati, prošnja ena
mi polni noč in dan srce:
O, naj prinesem dušo lepo
in nedotaknjeno pred te!

Bojim se za zaklad nebeški ...
Skoz zastrupljeni zemski mrak
v zdrobljivi ga posodi nosim ...
Kako usmerim svoj korak?

Hodiva skupaj! V tvojem varstvu
ne bo me groza spolzkih stez;
Brezmadežna, ob tvoji roki,
po tvojih potih do nebes!

M. Elizabeta, O. S. U.

* ZLATA MOLITEV *

V leirijski škofiji na Portugalskem, kjer stoji svetovno znana Marijina božja pot Fatima, so na pobudo svojega nadpastirja uvedli »Zlato knjigo«, ki se vanjo vpisujejo tisti, ki se z obljubo zavežejo, da bodo vsak dan molili rožni venec.

To je v resnici zlata molitev. Marija sama jo je uvedla po sv. Dominiku, priporočila jo je v svojih prikazovanjih deklici Bernardki v Lurdu pred dobrimi 80 leti, pred 25 leti pa v Fatimi in ponovno v letih 1932. in 1933. v Belgiji, kjer se je prikazovala na različnih krajih mnogim osebam.

Zlato molitev imenujemo rožni venec po zlatih sadovih, ki jih prinaša. Pred-

vsem vedno večjo prostost od greha. Za ljudi, ki radi, pogosto in pobožno molijo rožni venec, greh vedno bolj izgublja svojo privlačnost, veliki pogoški postajajo teden za tednom, mesec za mesecem redkejši, skušnjave zgubljajo svojo nevarno moč, pravo spoznanje postaja vedno bolj jasno in določno, volja za dobro se krepi in utrjuje. Človek se v resnici zboljša. In prav to je, kar v današnjih časih potrebujemo: boljšega človeka. Zakaj edino boljši človek nam more ustvariti boljše čase.

Brezbožniki so zanesli v naše ljudstvo strahotne zablode, ki so na stežaj odprle vrata najgršim in največjim pregreham, ki so do dna pokvarile našega

človeka, če se jim je vdal, ki strašno žalijo Boga in izzivajo njegovo pravično jezo nad ves narod. Bogokletstvo, brežvera, umori, ropi, nečistost v vseh oblikah — to so grehi, ki ogrožajo ne samo dušni blagor naših ljudi, temveč docela rušijo tudi zemeljsko dobrino in srečo. Nikdar se pri nas greh še ni prikazal tako zelo v svojem strašnem razdejanju, kot se je v preteklih mesecih. Nikdar še nismo imeli tako grozne prilike videti in skušati, kako neizmerno veliko zlo je greh.

Zato bolj jasno kot kdaj koli uvidevamo, kako je prav danes v prvi vrsti potrebno, da ubijemo greh, ki se je razbohotil med nami s svojimi strupenimi koreninami in ki nas dušno in telesno mori s svojimi strupenimi sadovi. Ako premagamo greh, bo rešeno vse, duša in telo, časi in večni dom; ako pa pustimo, da se greh množi še naprej kakor kužni bacili v telesu, potem za naš narod ni več rešitve.

Marija nam je dala in ponovno priporočala rožni venec prav zato, da ga rabimo kot izredno uspešno orožje proti grehu — proti grehu v nas samih in

proti grehu v našem bližnjem. Kajti pri vseh svojih prikazovanjih, kjer je priporočala rožni venec, nas je pozivala, naj molimo za grešnike in njih spreobrnjenje.

Zato ubogajmo svojo nebeško Mater, poslušajmo njene ponovne klice — vzemimo vsak dan rožni venec ter ga molimo in premišljujmo. Nikar se ne zanašajmo na nobeno drugo pomoč zoper zlo sedanjega časa. Kajti to zlo je duhovno zlo — zemeljsko zlo pa je samo nujna posledica duhovnega zla. Duhovno zlo pa bomo premagali samo z duhovno silo, ki je predvsem molitev. Čim večja, čim silnejša bo ta duhovna sila, tem gotovejši in tem večji bo uspeh. Kateri bo ta uspeh in kdaj ga bomo dosegli, to povsem prepustimo Bogu, ki edini nezmotljivo ve, kaj in kako je za nas najboljše.

Ubogajmo tudi svojega nadpastirja, ki nas z veliko modrostjo in junaško srčnostjo vodi skozi strašno temo sedanjih zablod. Ubogajmo ga, ko nam v zadnjem pastirskem listu kliče, naj se z vso gorečnostjo oprimemo molitve rožnega venca.

P. dr. Roman Tominec, O. F. M.

Za družinsko življenje nam gre ...

V začetku julija so imeli v Zürichu v Švici važen kongres, in sicer: Mladina in družina. Sam zvezni predsednik dr. Filip Etter, ki ima devet otrok, in sicer štiri hčerke in pet fantov, je govoril in razpravljal o najbolj kočljivem vprašanju: Družina, temelj in vogelni kamen.

Bodočnost bo od nas vseh veliko terjala. Bodočnost bo tistih, ki jo bodo znali prav oblikovati. Mi ljudje dajemo času lice in vsebino. Če pravimo: slabi časi so, izjavljamo s to besedo le eno resnico — ljudje so vrč časa napolnili s slabo vsebino.

Kar je studenec za potok, za reko, za veletok, to je družina za človeško družbo, za narod, za državo: vir in studenec življenja. V družini se venomer obnavlja sveti in skrivnostni čudež

stvarjenja. Samo družini je poveril Stvarnik nadaljevanje svojega stvariteljskega dela. Družba sama po sebi ne daje življenja. Država sama po sebi je neplodna. Narod, ki nosi državo in deželo, se ohranja in obnavlja le iz žive in ustvarjajoče sile družine.

Iz družine izhaja človeška osebnost. Šele v družini ali vsaj v družinsko življenje usmerjena najde osebnost svoje izpopolnenje, dopolnjenje in usvršenje. Oče — mati — otrok. V teh treh imenih, ki jih ne bi smeli nikoli izreči brez spoštovanja, se utelesi trojstvo, ki je obenem najlepša celota in enota.

Število dva že pomeni napetost in nasprotje. To razcepljenost dvojnosti nosimo že v lastnem srcu: telesnost in duševnost. Število dva je v znamenju zavisti in razkola: jaz in ti, ubožstvo in

bogastvo. Število dva utegne biti tudi plameneče znamenje vojne in revolucije: ti ali jaz! Kjer koli se v življenju narave ali narodov ali ljudi srečata dva v ljubezni ali sovraštvu, je ljubezen usmerjena v tretje in napetost nasprotja ali sovraštva če hočete se more premostiti le, če nastane nekaj, kar oba dela sprostí ali združi. Saj je celo ljubezen med moškim in žensko neke vrste napetost in ta ljubezen ali napetost hrepenenja najde sproščanje v zakonskem občestvu, ki je najgloblje in nerazvezno. Tu ima svoje korenine dejstvo, da morejo biti deležni zelo globoke sreče tudi zakonci, ki jim ni bil dan blagoslov otrok. Ono tretje: občestvo ljubezni in medsebojne vezanosti nekako omili bridkost brezotročstva.

Je pa ugotovljeno dejstvo, da je največ ločitev zakonov v družinah, ki so ostale brez otrok, bodisi po svoji osebni krivdi, ali tudi brez krivde. Zakaj najbolj naravni odtok napetosti in nasprotij in njih čudovita izmiritev je otrok.

Nedavno sem doživel sam sledeče: Poročil sem zakonski par — on je dobil službo v mestnem podjetju, osebno priden in delaven in nič razvajan. Ona morda dobro leto starejša, zelo pridna in skrbljiva, doma iz kmečke hiše, v mestnih službah se je zelo izpopolnila. Videti je bilo, da sta srečna, ker imata svoj dom. Toda po nekaj mesecih so že nastopile prve bridkosti, ki sta mi jih vsak zase potožila. Drobne vsakdanje reči in vendar dovolj velike, da bi postale usodne. Kar ni hotelo priti do čistega soglasja! Vendar vem, da sta se oba trudila. Toda brž ko je po enem letu zakona on dojel, da bo postal oče, se je vsa napetost, vse neskladnosti, ki so bile poprej na dnevnem redu, izmirila in nastopila je tolika vzajemnost in tako ljubezniva medsebojna skrb, da sem bil presenečen.

Oče — mati — otrok, čudovito trojstvo in enota. To je prvo občestvo, sveti temelj in vogelni kamen družbe, naroda in države. Sloveči pisatelj Jeremija Gott-helf piše: »Ne pustite se varati po neslanem govorjenju omejenih tepcev. Temelj življenja ni država in ne šola in tudi ne kar koli

27. dec.: Sv. Janez Evangelist. Gotska freska iz 15. stol. na Suhi.

drugega, temveč le — domača hiša. Deželá ne vodijo vladarji, življenja ne oblikujejo učitelji, temveč to delajo — družinski očetje in družinske matere. Ni glavna stvar javno življenje v kateri koli deželi, domače družinsko življenje je korenina vsega. Kakor je korenina, tako zra-
ste ostalo.«

Kje je po vsem tem krivda, da je danes toliko ločitev zakonov? Kje je krivda, da je toliko družin, ki otrok ne marajo? Ali je kriva družina, ali je kriva današnja družba in ves njen ustroj?

Mirno lahko odgovorimo, da je velika krivda na obeh straneh. Družinsko življenje peša, ne daje več skupnemu življenju tega, kar bi po svojem zvanju in poslanstvu dati moralo. Sprejemati hoče tam, kjer bi morala dajati. Zdravnik naj zdravi rane, ki so tako globoko skrite v družini sami, da je vsako spoznanje nemogoče in družina skrbno taji to svojo osebno krivdo. Duhovnik naj pomaga tam, kjer vse odpoveduje in so temelji spodkopani in porušeni zavestno in načrtno.

Toda prav tako družba odpoveduje! Kako naj v družini raste čut za skupnost, ko jih vsakdanje prilike za delo in najbolj čudne razmere trgajo vsak-sebi, da se komaj še poznajo. Kako naj mladi ljudje pogumno sklenejo zakonsko zvezo, ko ne vedo niti malo, kako bo z delom in prilikami v dveh mesecih ali v desetih. Kako naj se vesele malega črvička — svojega deteta, ko je plača tako majhna, da komaj, komaj shajata sama in si morata zares potrebne stvari pritrirati. Kako naj se razvije veselje do otrok, ko so stanovanja v mestih vedno le za družine brez otrok, za miren zakonski par, ki nima otrok. Če se vam gospodar pomilovalno nasmehne, ko omenite, da imate dvoje troje pridnih otrok, če vas vidi v blagoslovljenem stanu, se že namrdne, češ, same sitnosti.

Mar ni družba kriva, ki polaga večjo važnost v to, kako je žena oblečena, kako ji pristoji klobuk po zadnji modi, vrednote srca pa prezira in podcenjuje. Če je za javno mnenje, in zanj je družba odgovorna, ki ga ustvarja, večjega pomena dragoceno pohištvo in okusno izbrane tapete kakor pa ljubeč otročiček in zdrava mlada žena, potem je treba taki družbi napovedati neizprosno boj.

Sicer moram takoj priznati, da ne dam dosti na zunanje reforme, dokler ne pride preobrat od znotraj. Zakaj predvsem zidam na notranje moči, ki so iz duha in srca rojene. Vzgoja ljubezni, ki je vsa potrpežljiva, velikodušna, vztrajna, vzgoja molitvenega življenja, ki je

brez dvoma neizčrpen vir resnične moči in zmogljivosti, vzgoja obzirnosti, medsebojnega spoštovanja, odpuščanja in pozabljanja, vzgoja zaupanja in razumevanja, samozataje in vdanosti.

Toda — kaj potem, če vse te vrednote in moči sploh ne pridejo do razvoja? Vsak razumen zdravnik ali duhovnik ali vzgojitelj natančno ve, da je njih delu postavljena meja, ko ne more več dalje graditi, če ga družba v celoti ne podpira. In če družba omogoča le v izjemnih primerih, da se more razviti zdravo in polno družinsko življenje, potem veljaj tej družbi in njeni miselnosti neizprosno boj! Ali pa ima morda tudi današnja družba še vedno dovolj smisla za zdravo družinsko življenje, samo buditi bi bilo treba vse dobre sile in moči, potem pa naj postane prav družba zaveznica v tem prizadevanju za polnovredno družinsko življenje. Stališče, ki ga bo kdo zavzel v tem prizadevanju, je močno odvisno od temperamenta.

Misli o delu. Naša skrb bodi, da imajo povsod prednost delodajalci, ki jim ni mar samo napredek podjetja, ki ga vodijo, temveč tudi dobrobit družin. Bojkoť onim, katerim je organizacija vse in razvoj podjetja zadnji cilj, skrb za delavce in njih družine pa deveta briga. Misli je treba vcepiti družbi, iz tega potem nastane splošna miselnost.

Podobno je s stanovanjskim vprašanjem. Vsak hišni posestnik je v službi družin. In ne obratno, kljub temu, da družba to molče priznava. Uvedene naj bi bile stroge kazni za gospodarje, ki se branijo strank z otroki. Nova postavodaja bo morala brezobzirno preprečiti zidanje prikletnih in kletnih stanovanj. Strahotne posledice vlažnih in brezsončnih stanovanj je treba videti od blizu. Od revmatizma sključene ude, bolnike, ki leže po deset, petnajst let brezmočni in docela navezani na milost in nemilost tujim rokam. Dokler so doma otroci, je taka usoda sicer grenka, vendar vsaj še znosna, bede pa, ki nastopi kasneje, ni mogoče popisati. To so krivde družbe, ki se pač ravna po načelu, če ne vzameš stanovanja, pa pojdi drugam.

Tudi v vprašanju zabave, užitka in radosti ima družba veliko besedo

Sprejem v Marijino družbo

Praznik Brezmadežne je po navadi tudi glavni praznik premnogih naših družb in kot tak tudi dan, ko se sprejemajo v družbo novi udje. Zato ne bo odveč, če podamo nekaj migljajev o sprejemu novih udov.

Zelo pogosto se v tem oziru ponavljata pri naših družbah dva nedostatka. Na eni strani nimajo nekatere družbe nikakega naraščaja, nobenega sprejema. Na drugi strani pa sprejema predstojništvo vse brez razlike.

I.

Da bo družba imela naraščaj, je treba z vzgojo za družbo pričeti zgodaj in to že pri ljudskošolskih otrocih. Kajti mišljenje, ki ga ima otrok, je merodajno tudi že za poznejše življenje. Poleg tega pa je treba že otroka navdušiti v ljubezni do najlepšega ideala, to je do Matere božje. Temu namenu služijo naši Marijini vrtci, ki so v zadnjem desetletju po mnogih župnijah tako lepo prospevali, kar se je pokazalo zlasti na veličastnih dekanijskih shodih, kjer so na sestankih tisočev članov Vrtca nastopali tudi otroci sami.

in nepopisen vpliv. Tu ni pomagano z besedami, da je pač dorasel človek sam zase odgovoren. Vpliv družbe ustvarja razpoloženje in ta vpliv je često tako iznajdljivo preračunan na nizke gone, na užitke, ki kasneje prinesejo strašno gorje posameznim in njih družinam.

Tudi javno mnenje in moda sta velika činitelja družbe in posegata veliko bolj globoko v družinsko življenje, kakor pa se običajno sodi in presoja to vprašanje. Koliko ljudi je, ki so samostojni v svojem okusu, v svojih odločitvah, ki se dotikajo ne samo denarnega vprašanja, temveč segajo globlje. Kaj stori tukaj neodgovorno časopisje, radio, plakati in vsa moderna sredstva, o vsem tem si niti približno nismo na jasnem. Staro vrednotenje: lepo stanovanje, elegantna zunanost, vse vrste udobnosti, razkošje, ki presega stanovsko raven — to vrednotenje se mora umakniti novemu vrednotenju, ki polaga važnost na čisto duševnost, urejeno družinsko življenje, plemenite medsebojne odnose.

Krik po edinosti. V Rimu je edinstven zavod, papeška ustanova »de Propaganda Fide«. Gojenci-bogoslovci z vsega sveta se tu v »Propagandi« pripravljajo, da postanejo duhovniki v službi misijonstva. Tu se sliši mešanica jezikov, saj je zastopanih 37 narodov, kandidati govorijo 61 jezikov. Letos, oktobra, so v Castelgandolfo blizu Rima, v tej zračni pristavi vatikanski, imeli svoj lastni misijonski Evharistični kongres. Hoteli so udeležencem pokazati, da je češčenje Jezusa v presv. Evharistiji osrednja vez, ki druži vse narode v ljubezni in zagotavlja vsem mir in pravico. Tri dni je trajal kongres s predavanji, nabožnimi vajami in s sklepno evharistično procesijo. Kot pokrovitelj je bil navzoč kardinal Fumasoni Biondi, prefekt Propagande. Za predavatelja je bil povabljen med drugimi tudi znani

Vse te stvari se ne bodo pojavile kar same od sebe. Ni res, da čas prinese tako vrednotenje s seboj. Preden je dejanje, je misel. Za uresničenje te nove miselnosti je potrebna resna in dolgotrajna in pronicava vzgoja. Treba bo veliko neustrašenih delavcev v vseh stanojih, da to novo mnenje prodre. Vem, da je v bistvu prastaro, toda zgubili smo smisel za preprostost in lepoto, ki ni vsiljiva, pač pa osrečujoča.

Povsem točno se zavedam, da država notranje obnove ne zmora. Pomagati pa mora z vsemi razpoložljivimi silami, da se notranji prerod izvrši. In koliko hudega zla se da preprečiti, da zle sile dobičkolovstva, umazane sebičnosti ne podero dela za notranjo obnovo.

Če družinsko življenje umira ali tako strašno hira, je to tudi gotova in neizbežna smrt družine. Če pa družba voljno in z vso odgovornostjo pomaga družinskemu življenju do novega zdravlja, bo tudi družba cvetela in država prav tako. Vse drugo je slepilo in prevara.

naš rojak, naslovni nadškof dr. Fogar. Govorili so pa obenem tudi vsak dan zastopniki narodov, gojenci sami in opisovali evharistično življenje svoje dežele. Dokazali so, kako marsikje (Anama, Kitajska) bolje umevajo prečudno moč in milost sv. Evharistije — kakor pa prebivalstvo naših dežel. Kongresa, zlasti pa nabožnih vaj in sklepne procesije se je udeleževala velika množica vernikov od blizu in daleč.

Katoliška akcija za može je slavila v Italiji, kakor smo že sporočili, 20 letnico. Zastopnike vseh škofijskih skupin je sprejel na jubilejni dan sv. oče Pij XII. Ogledal si je razstavo cerkvenih potrebščin in svetih posod — na tisoče jih je bilo —, ki so namenjene misijonskim postajam in revnim cerkvam. V obširnem nagovoru, ki ga je nato poslušalo vse zastopstvo, je papež naglašal, kako odlično apostolsko delo izvršujejo može KA v družinah, v svojem poklicnem okolju in v zunanjem svetu. Može KA se morajo otresti vsakega strahu pred ljudmi in braniti javno npravstvenost, kjer koli se pokaže potreba. Svoj govor je sv. oče končal z besedami:

»Glejte, kako obširno pozorišče za delovanje imajo može KA, da ljubijo in širijo npravstveno dostojnost med doraščajočo mladino sredi med ljudstvom. Iz svojega družinskega kroga in iz kroga svojega poklicnega zaposlenja vstopajte tudi na torišče zunanjega sveta, da zavarujete krščansko npravstvenost pred poganškimi navadami. Navdihuje naj vas tisti krščanski duh, s katerim so bili prepojeni mučenci tega mesta, device in žene rimske, ko so jih tirali v trpljenje in na morišče, kjer so vztrajno izpričevali vero v Kristusa in svojo nedolžnost. Vztrajajte trdno v svoji sveti in socialni vnemi, ki je tudi čast in bramba domovinske veličine; prosite pa obenem moč in krepost iz nebes, kamor naj se dvigajo naše molitve, da se nam bo vračalo duhovno orožje in duhovna podpora.«

Pri porokah naj zavlada zopet pravi, cerkveni duh! Znamenje verskega preporoda je tudi vpeljava prave, cerkvene svečanosti pri sklepanju zakona, kakor jo vpeljuje katoliška mladina na Francoskem. Pariški list «Croix» je svoj čas pisal: »Mladi katoličani spoznavajo svojo vero tudi pri obredu, s katerim se sklepa cerkveni

Da bo družba imela svoj naraščaj, je potrebno, da tudi starši, zlasti matere vplivajo na svoje otroke. Časi, ko so matere celo branile svojim otrokom, da bi se priglasili za družbo, upamo, da so minuli. Saj so Marijine družbe s svojim skoraj že polstoletnim obstojem v naši škofiji dovolj jasno pričale, kolikega pomena so ravno za dobro vzgojo mladine. Koliko dobrih mater je izšlo tekem desetletij ravno iz Marijinih družb. Zato naj bi se ravno matere izkazale hvaležne Mariji s tem, da navajajo svoje otroke od nežne mladosti dalje v posebno varstvo Marijino pod okriljem Marijine družbe. To prizadevanje mater pa naj podpro tudi očetje, saj ne morejo prezreti dejstva, ki kliče po globoki verski vzgoji naše mladine v teh tako razdrapanih časih.

II.

Zelo važen je za sprejem v Marijino družbo čas kandidature. Splošna pravila Marijinih kongregacij določujejo sledeče: »Preden se kdo za trajno sprejme, mora prestati čas preskušnje, ki naj traja najmanj dva meseca. V tem času je kandidat dolžan spolnjevati prav vse dolžnosti, ki jih družba nalaža svojim udom. Kdor pride iz druge kongregacije, se more takoj sprejeti, ako prinese izkaznico, podpisano od voditelja kongregacije, iz katere prihaja; v njej naj bo spričevalo o njegovem lepem vedenju in redni udeležbi pri pobožnih vajah dosedanje družbe. Kdor ne prihaja naravnost od druge družbe, dasi je bil prej družbenik, naj prestane preskušnjo, daljšo ali krajšo, kakor spozna voditelj za prav.

Pa kaj naj se zahteva kot najmanj od tistega, ki hoče biti sprejet v družbo?

1. Da ve, kaj je Marijina družba in kaj da hoče. Jasno mora imeti pred očmi, da je Marijina družba kvas krščanskega življenja v župniji.

2. Da ima resno voljo truditi se za lepo krščansko življenje ter tudi apostolsko delovati. Zahtevati ne moremo, da že popoln vstopi, dovolj je, da ima le voljo napredovati v duhovnem življenju. Naj pa ne gre v kongregacijo samo za število.

3. Kandidat mora računati tudi s tem, če se ne bi ravnal po družbenih pravilih, da utegne biti posvarjen ali celo izključen. Posvarilo bo zanj velika dobrota, izključitev pa velika sramota.

III.

»Slovesni sprejem novih udov naj bo dvakrat ali večkrat na leto, ob praznikih zavetnikov družbe ali ob drugih večjih praznikih preblazene Device«, določujejo zopet Splošna pravila Marijinih kongregacij.

Slovesni sprejem naj ima na sebi zares značaj resnega in preudarnega dejanja, razpoloženje naj bi bilo kolikor mogoče slavnostno. Kot najbližnja priprava naj bi bile vsaj kratke duhovne vaje.

Za zgled postavimo tu sem spored sprejema pri dekliški Marijini družbi v Črnomlju:

Sprejem ima tri dele. Prvi del sprejema se vrši v cerkvi sv. Duha. Drugi del tvori slovesen sprevod v župno cerkev in tretji del se vrši v župni cerkvi sami.

V cerkvi sv. Duha je na belo pogrnnjeni mizici križ med dvema gorečima svečama, pred katerim ležijo družbena pravila. Kandidatinje se postavijo pred mizico. V kratkem nagovoru jim voditelj pove, da je sedaj čas njihove preskušnje pri koncu in da družba nima ničesar proti njihovem sprejemu, želi pa od njih izjavo, da poznajo družbena pravila in če pristopajo v družbo premišljeno in prostovoljno. Nato stopi vsaka posamezna kandidatinja pred mizico, položi desno roko na družbena pravila, v drugo roko vzame list in bere sledečo izjavo: »Jaz N. N. izjavljam tukaj vpričo Boga, preblazene Device Ma-

zakon. Odpovedujejo se vsemu nepotrebnemu razkošju v obleki in zunanjosti (kar je na žalost marsikomu in marsikje glavna skrb).

Upajo si navzlic vsem predsodkom priti pred poročni oltar zjutraj ob osmih; med poročno mašo pristopijo k sv. obhajilu, pa povabijo tudi svoje prijatelje, da se z njimi udeležijo sv. maše in sv. obhajila.

Zakrament sv. zakona dobiva v očeh navzočih vse globlji pomen, pravo veličino in zares verski smisel. Na ta način se uvaža navada, ki naj bi se posplošila po vsem katoliškem svetu!

Praznik vatikanskih orožnikov. Na god sv. Mihaela ima orožništvo v Vatikanu svojo svečanost, ker je sv. nadangel, varih sv. katoliške Cerkve, njih poseben zavetnik. Vatikanska žandarmerija je del oborožene straže v cerkveni državi. Drugi se imenujejo: »Guardia Nobile« (straža plemičev), »Guardia Svizzera« (straža Švicarjev) in »Guardia Palatina« (palatinska straža).

Škofovsko posvečenje. V Mostarju je bil 4. oktobra, na god sv. Frančiška Asiškega posvečen za škofa dr. Peter Cule. Cerkvene obrede je izvršil sarajevski nadškof dr. Sarič ob asistenci dveh soposvečevalcev: nadškofa dr. Stepinca iz Zagreba in škofa dr. Viktorja Buriča iz Senja. Poslednji je bil študijski tovariš novoga škofa, ko je nadaljeval bogoslovne nauke v Canisianumu v Inomostu.

Novi mostarski škof je sprejel v svoj škofovski grb podobo Srca Jezusovega v zvezi z mostom preko Neretve v Mostaru, ki znači njegovo škofijo. Kot geslo si je izbral rek: Pridi k nam tvoje kraljestvo!

Svojega voditelja in vzornika † dr. Ivana Merza hoče hrvatska križarska mladina imeti za zaščitnika v nebesih, zato se je započelo gibanje, da bi bil slovesno prištet med blažene. V proglasu kliče mladina: »Ivan je naš. On je križarski svetnik. Njegovo življenje — kot organizatorja, profesorja in pisatelja — je bilo posvečeno katoliški mladini. On nas ima rad, on nas razume in nam hoče pomagati. Svoje življenje je daroval za hrvatsko orlovstvo, za hrvatsko križarstvo.«

Je le znamenje verskega preporoda, če beremo, da so na Francoskem, kjer so vojni dogodki zasekali hude rane prav tako kakor

✕
PRILJUBLJENI
molitvenik
dr. Gregorija Pečjaka

POT K BOGU

je izšel
v posebni izdaji z
velikimi črkami
za stare ljudi in za
kratkovidne

Ta lepi in praktični
molitvenik stane, v
platno vezan z rdečo
obrezo L 20 -, z zlato
obrezo L 25 -. Dobite

v Ljudski knjigarni

Pred Skotijo štev. 5
Miklošičeva cesta 5
ali pri meni podr.
v NOVEM MESTU

Krepost ni v tem, da dobro ljubiš, marveč v tem, da dobro storiš.

Če bi bil vsakdo tako strog v presoji samega sebe kakor v presoji bližnjega, bi človeštvo s hitrimi koraki napredovalo v popolnosti.

po drugih deželah, narasli darovi na korist DŠV za 54%, na korist Družba sv. Petra pa za 28%. Društvo za širjenje sv. vere je imelo na Francoskem v omenjenem letu 15 milijonov frankov dohodkov, Družba sv. Petra za vzgojo misijonarjev-domačinov pa 3 milijone 600 tisoč frankov.

Polagoma se popravlja. Med preganjanjem mehiških katoličanov, ko je vladal komunizem, je ustanovil v Novi Mehiki, ki meji na proslulo Mehiko in je edinica Združenih severnoameriških držav, ondotni škof Las Vegas, semenišče Montezuma, kjer se vzgajajo novomašniki za Mehiko. Letos je prejel sv. mašniško posvečenje 58 bogoslovcev, ki pripadajo 15 mehiškim škofijam. Ker je kulturni boj v Mehiki ponehal, je upati, da bo vzgoja semeniščnikov omogočena v domačih, mehiških zavodih. — V predmestju San José, glavnega mesta Mehike v državi istega imena, je nadškof msgr. Alojzij M. Martinez blagoslovil temeljni kamen za cerkev svetega Jožefa. Istotam so praznovali na god zaščitnika delavcev »d a n d e l a« in 20 letni spomin, odkar je bila ustanovljena »Narodna liga mehikanskega katol. delavstva«. S slovesnim blagoslovom je bila tudi odprta nova šola za industrijo in trgovinstvo.

Samo za 30.000 so jih prekosile. Poročali smo že o prelepem Evharističnem kongresu, ki so ga imeli v San Paolo v Braziliji. Zdaj poročajo, da se je skupnega sv. obhajila udeležilo 220.000 moških in fantov. Žena in deklet je pa bilo pri mizi Gospodovi še 30 tisoč več. Mladina tu ni všteta. Pri procesiji z Najsvetejšim je bilo pa več kot en milijon ljudi. Srečna dežela, ki more v času, ko vihrajo drugod bojne strasti, prirediti tako veličastno slavlje miru in ljubezni.

Po viharju. Iz Manile je došlo poročilo, da se misijonsko delo na Filipinskih otokih mirno in redno nadaljuje, četudi imajo otoki v Japoncih novega gospodarja. Apostolski delegat msgr. Viljem Piani, ki je s svojim tajnikom ostal v glavnem mestu Manili, je v zvezi z vsemi duhovniki. Japonska vlada priznava zasluge svete Cerkve in je dala zagotovilo, da bo uživalo katolištvo popolno svobodo. — Msgr. Piani praznuje že 25 letnico svojega apostolskega delovanja na Filipinih z zavestjo, da je bilo njegovo misijonstvo deležno obilnega božjega blagoslova.

rije in vse družbe, da so mi pravila Marijine družbe znana in da vstopam v družbo premišljeno in prostovoljno in da hočem ostati povezana z Marijo vse dni svojega življenja.« To izjavo zahteva voditelj zato, ker se je pred leti dogajalo, da so se dale sprejeti v družbo nekatera dekleta iz trenutnega navdušenja ali pod pritiskom matere ali kakšne tete in so kmalu potem zopet iz praznega in neutemeljenega razloga zahtevale izbris iz družbe.

Po tej slovesni izjavi stopi pred kandidatkinje zastavonošinja z družbeno zastavo in sedaj kandidatkinje in vsa družba zapoje: Zastavo Marijino bom sledila.

Nato se pomika spreved v župno cerkev. Za križem gredo deklice Marijinega vrtca, za njimi družbena zastava, nato dve deklici, od katerih ena nese na blazini svetinje, druga diplome, za temi kandidatkinje, potem duhovščina, za duhovščino belooblečena dekleta s kipom Matere božje, za kipom pa sledi družba med petjem Marijinih pesmi in pritrkavanjem zvonov.

V župni cerkvi se vrši potem vse kakor v obredniku. Ni dvoma, da mora tak slovesen sprejem pustiti v spominu najgloblje vtise za vse življenje. Kako drugače pa je tam, kjer sprejeti kandidati niso bili poučeni o bistvu in namenu Marijine družbe, kjer se sprejemajo udje brez vsake kandidature, tako da se včasih niti zadnji trenutek ne ve, koliko bo sprejetih!

Naj bi torej povsod upoštevali tudi glede sprejema v Marijino družbo tozadevna družbena pravila.

Ob stoletnici prvih

NAŠIH ŠMARNIC

Viktor Kragl

Za leto 1911. je izdal svoje prve šmarnice »Marija, naša najboljša mati« I. M. Seigerschmid, ki kot upokojeni nakelski župnik še vedno pridno piše in dela v čast božjo in Marijino. Doslej imamo že pet Seigerschmidovih šmarnic. Svoje druge šmarnice »Marija vrtnarica našega srca« ali »Šmarnični misijon« je izdal l. 1924., tretje l. 1929. z naslovom »Najlepši pozdrav in najlepša prošnja najboljši Materi«. L. 1938. ob 80 letnici Marijinega prikazovanja v Lurdu so izšle četrte Seigerschmidove šmarnice »Po Mariji k Jezusu« kot duhovno romanje v Lurd. Pete njegove šmarnice za l. 1940. pa obravnavajo snov »Marija in Katoliška akcija«.

Tedanjí urednik »Bogoljuba« je za l. 1912. izdal »Šmarnice arskega župnika«, v katere vpleta razlago lavretanskih litanij. Čeprav pri svojih šmarnicah ni povedal, kdo jih je nabral, vendar njihovega izda-

jatelja gotovo skoraj vsi poznate — namreč zlato-
mašnika in prelata Janeza Kalana.

Leta 1913. se je prvič oglašil »šmarnični zvon«
dotlej zlasti v Ljubljani dobro znanega šmarničarja
dr. Jožefa Jeršeta, ki je imel skozi 38 let
zaporedoma v ljubljanskih cerkvah v majniku šmar-
nične govore. Šest letnikov Jeršetovih šmarnič-
nih govorov je izšlo v tisku. Prve njegove šmarnice
se imenujejo »Mati čudovita«. V vojnem času
l. 1916. je izdal drugo šmarnično knjižico »Kraljica
vojnih trum«. Pisatelj na zgledih vojnega časa
spretno slika duhovni boj, ki smo ga dolžni zmagovito
dobojevati. V svojih tretjih »Lavretanskih šmar-
nicah« za l. 1918. podaja razlago lavretanskih lita-
nij. Za leto 1922. v četrti knjigi z naslovom »Zna-
menje na nebu« opisuje lepoto in dobroto
Brezmadežne. »Pozdravljena kraljica«, tako
je naslovil peto knjižico — je razlaga te molitve.
V šesti »Luč iz Nazareta« dokazuje, kakšno
življenje bi morale živeti prave krščanske družine.

Jožef Jerše (* 19. marca 1872 v šmarni župniji
pri Kranju) je svoja mladostna leta preživel na Oto-
čah. V Mokronogu, v Ribnici, v Radovljici in pri
stolnici v Ljubljani je kot goreč spovednik in pridig-
ar privabljal vernike od vseh strani v hišo božjo.
L. 1908. je bil imenovan za profesorja veronauka na
tretji ljubljanski gimnaziji. L. 1932. je bil upokojen,
pa vedno še izredno delaven na prižnici in v spoved-
nici. Umril je 5. marca 1940 v Ljubljani; pokopali so
ga na Bledu.

V vojnem času 1914—1918 najdemo v lavantinski
škofiji novega šmarničarja, šentvencelskega župnika
Pankracija Gregorca. Njegovemu »Novemu maj-
niku« iz l. 1915. so sledile za l. 1917. šmarnice »Kra-
ljica vic«, ki v njih slika Marijo kot posebno po-
močnico dušam v vicah. — Pankracij Gregorc
(* 7. maja 1867 v St. Vidu pri Ptuj) je pastiroval v
Polzeli, v Trbovljah in v Mozirju, potem 18 let kot
župnik v St. Venčesu pri Slovenski Bistrici. Umril je
na Veliki šmarin l. 1920. v bolnišnici v Konjicah, po-
kopali so ga pri njegovi župnijski cerkvi.

Kraljici miru je med vojno nabrane šmarnice
»Kraljica cerkvenega leta« za l. 1919. pok-
lonil šmarničar M. V. (Miroslav Volčič,
* 18. jul. 1874 v Mariboru.) Ta zgledni duhovnik je bil
nastavljen na Sladki gori, v Teharjih, v St. Vidu na
Planini in v Slivnici pri Mariboru. Od l. 1909. dalje je
bil župnik v Breznu ob Dravi. Ko se je 10. julija 1923
vračal od nove maše, ki je bila v njegovi sosesčini,
je s tremi tovariši, župnikom Baznikom, novomašni-
kom Ribičem in bogoslovcem Držečnikom, stopil v
čoln, da bi se po bližnjici preko Drave prepeljali v
Brezno, pa so v narasli deroči reki vsi štirje utonili.

V ljubljanski škofiji je za leto 1919. priredil svo-
je prve šmarnice »Marija in sv. maša« župnik
Valentin Bernik, ki je bil doma v Stražišču
pri Kranju. Duhovsko službo je izvrševal v Kranjski
gori, v Mošnjah in Moravčah, od koder je šel za
ekspozita na Vrhpolje. Od 1894 do 1909 je bil žup-
nik na Homcu, potem pa v Komendi, kjer je umrl
14. marca 1927. Po njegovi smrti so izšlo za l. 1929.
Bernikove druge šmarnice »Marija in Jezus o-
vo presv. Srce« s podnaslovom »Roženvenke
šmarnice«. V lepi besedi vnema vernike z razlago
skrivnosti sv. rožnega venca tudi v ljubezni do božje-
ga presv. Srca.

V prvih povojnih letih so izšli Fr. Finžgar-
jevi majniški nagovori »V boju sami s seboj«.

Iz naše srede

**Pomembne besede našega pre-
vzvišenega nadpastirja.** Na praz-
nik Kristusa Kralja je ljubljanski
škof dr. Gr. Rožman v svojem
tehtnem cerkvenem govoru v stol-
nici razvil ob pozornosti številnih
vernikov iz vseh slojev pretres-
ljive nauke.

Kristus je naš kralj in ima brez-
pogojno in popolno oblast nad po-
samezniki, nad skupinami, nad
občestvi, nad državami. Bog sam
nam je dal življenje in vse, kar
imamo; zato smo popolnoma nje-
gova last. Nič nimamo svojega
razen greha, a še greh je le zlo-
raba zmognosti, ki nam jih je Bog
podaril. Ker smo popolna last
božja in odvisni v vsem od Boga,
smo dolžni spolnjevati voljo božjo
kakor vsak posameznik tako tudi
celota, tudi narodi. Vsak narod je
poklican od Boga, da v določenem
času in kraju izvršuje nalogo, ki
mu jo je Bog določil in naložil v
človeški družbi.

Tudi jezik, ki ga govorimo in
ljubimo, je dar božji, ki v njem
slavimo svojega najvišjega Gospo-
da in Stvarnika. Kdor bi hotel
kratiti to naravno pravico, bi
grešil.

Toda mi smo pa tudi člani še
večjega občestva: božje ustanove
svete katoliške Cerkve. Včlanjeni
smo bili vanjo s svetim krstom, v
katerem smo s pomočjo milosti
postali udje skrivnostnega telesa
Kristusovega, otroci božji in de-
ležniki nebeškega kraljestva. Kdor
bi nas hotel iztrgati iz tega ob-
čestva, bi silno grešil in delal kri-
vico posameznikom in celokupne-
mu narodu, bi rušil kraljestvo Kri-
stusovo.

Narod slovenski je od nekaj
veren ter vdan Gospodu Jezusu.
Šele zadnji čas so nastopili izkore-
njenjci, ki bi ga hoteli razkristi-
janiti, da bi potom brezboštva pri-
šli do svojih mračnih ciljev. Pod
tujim vplivom se hoče zanesti med
naše ljudstvo največja nesreča, ki
je zadela tudi ruski slovanski na-
rod, dasi je tudi ta v jedru veren.
Toda strup brezboštva vtihotaplja
med narode židovstvo, da more
dalje po svoje gospodariti. Seme
brezbožnega boljševisma so jeli
zaslepljenci našega jezika pod tu-
jim vplivom sejati tudi po naših
livadah, da bi na razvalinah ver-
stva zgradili svojo tiranijo. Še je

čas, da to preprečimo in da zavarujemo slovenski narod pred poginom; kajti vsako ljudstvo, vsak narod, ki se izneveri Bogu, je zapisan propasti. To nam zatrjuje sveto pismo, to spričuje svetovna zgodovina.

Če hočemo svojemu narodu dobro, če hočemo, da ne zgine s površja, moramo skrbeti, da ostane veren in zvest Kristusu Kralju. Pred 25 leti je Marija, rožnovenska Kraljica, med svojimi prikazovanji v sloveči Fatimi na Portugalskem — napovedala novo svetovno vojno, trpljenje, smrt in pogin nekaterih narodov, če se ne povrnejo z grešne poti k Bogu. Se je čas, da se te preroške besede ne uresničuje tudi nad našim narodom. Zato pa h Kristusu nazaj. K njemu nas vodi Katoliška akcija! Te nepolitične in nestranske organizacije naj se oprimejo vsi dobri in verni Slovenci, da bodo mogli vplivati tudi na svoje okolje in pridobivati za Kristusa tudi zgubljene in zaslepljene ovce. KA nas more in nas bo rešila in ohranila zveste Kristusu. Prav zato pa slovenski izkoreninjenjenci najbolj in v prvi vrsti rohne in divjajo proti tistim, ki so se prvi odločili za KA in pokazali apostolskega duha.

Strnimo torej svoje vrste pod okriljem KA. Vsakdo ima kot član skupnega občestva tudi dolžnosti do bližnjega. Pridobivajmo tudi zaslepljene za Kristusa, da bomo kdaj združeni v nebeskem občestvu Kristusovem.

Mučenci med duhovniki, ki so umrli kot žrtve zapeljanih sorojakov: Dr. Lambert Ehrlich, univ. profesor v Ljubljani, 26. maja 1942, — Hubert Leiler, kurat na Golniku, v Ljubljani dne 21. marca 1942, — Henrik Novak, kaplan v Hinjah, 7. junija 1942, — Jožef Kofalt, kaplan v Adlešičih, dne 15. junija 1942, — Janko Komljanec, župnik v Prečni, Franc Nahtigal, župnik v Št. Rupertu, 18. junija 1942, — Franc Cvar, kaplan v Št. Rupertu, 18. junija 1942, — Vinko Kastelic, kaplan v Št. Jerneju, 30. junija 1942, — Jakob Omahna, župnik v Dragatušu, 7. julija 1942, — Karel Zuzek, župnik v Št. Vidu nad Cerknico, dne 17. julija 1942, — Janez Rztresen, župnik na Suhorju, 22. julija 1942, — Jožef Geoheli, žup. upravitelj v Zaplani, 27. julija 1942, — Franc Kramarič, kaplan v Starem trgu pri Ložu, dne 3. septembra 1942.

Zaradi razmer, ki so nastopile po l. 1918., so na Goriškem zahrepeneli po lastnem šmarničnem berilu. Pojavilo se je med takratno goriško duhovščino pet šmarničarjev, ki so z iskreno prisrčnostjo svoje ljudstvo vneli za Marijino češčenje. Prvi se je oglašil l. 1924. dr. Miroslav Brumat, sedanji kanonik, s šmarnicami, posvečenimi čudodelni podobi Marije Svetogorske, ki se je 2. oktobra 1922 vrnila iz pregnanstva v svoj novi dom na Sveto goro. Svoje druge šmarnice je dr. Brumat posvetil (za l. 1929.) proslavi Male Cvetke — sv. Terezije D. J. — Za leto 1927. je izdal župnik Stanko Stanič šmarnice »Marija v senci naših dni«, katerim so za l. 1932. sledile liturgične šmarnice »Marijini godovi«, ki nas zlasti z mašnimi molitvami ob posameznih Marijinih praznikih seznanjajo z lepoto presvete daritve. — Tudi Filip Trčelj, sedaj profesor veronauka v Ljubljani, je za časa svojega bivanja na Goriškem izdal dvojne šmarnice: »Marija — naše življenje« in »Marija, naše upanje«. Goriški profesor bogoslovja dr. Janez Tul je oskrbel za leto 1931. »Šmarnice za naše drage pokojne« z glavnim naslovom »Kraljica vernih duš«, ki so izšle v dvojni izdaji; za l. 1933. pa šmarnice za naše drage bolnike z naslovom »Zdravje bolnikov«. — Za leto 1934. so izšle na Goriškem »Marijine rože« kot primerjava Marijinih lastnosti in kreposti z znanimi cveticami. Te »Marijine rože« so zelo obširne, polne cvetja in narodnega petja in pobožne legende. Nabral jih je župnik in dekan v Kanalu † Venceslav Bele. Rodil se je 25. julija 1887 kot učiteljev sin v Višnjevku v goriških Brdih; svojo mladost je Bele preživljal v Oseku na Vipavskem. Po novi sv. maši je bil nekaj časa kaplan v Črničah in potem v Podmelcu, med vojnim časom pa vikar v Ponikvah na Tolminskem. Po vojni je prišel kot župnik v razdejani Kanal in je tam ostal do smrti, ki ga je pokosila dne 19. decembra 1938.

V spomin na prvi Marijin kongres v Ljubljani je izšla l. 1925. »Knjiga o Mariji«, ki je tako urejena, da se da porabiti za šmarnično berilo.

Za l. 1925. je izdal mične šmarnice »Marija, moja ljubezen« tedanji župnik v Dobju, t. č. matiborski stolni kanonik dr. Janez Žagar.

Se istega leta so bile pri lav. ordinariatu potrjene šmarnice »Marija, vzor krščanskega življenja«, ki so izšle za l. 1927. Nabral jih je dr. Fr. Kruljc, župnik in dekan v Laškem.

Domžalski župnik Fr. Bernik je za leto 1927. oskrbel »Evharistične šmarnice«.

Glavni urednik »Slovenca« dr. Janez Ahčin nam je v šmarnični knjigi za l. 1928. razložil »Skrivnosti Marijinega življenja«. Prav izborna delo!

Misijonar dr. Jakob Žagar je za šmarnično berilo l. 1931 in 1937 priredil pouk o čudodelni svetinji.

Marijo »mater milosti« proslavlja v svojih šmarnicah za l. 1932 prelat dr. Jožef Lesar, Marijo »pomolčnico kristjanov« v letu 1933 dr. Fr. Knific; kot mater dobrega Pastirja pa župnik Fr. Schreiner (v letu 1940).

Ob svitu svojega bisernomašniškega jubileja je v štirih letnikih »Šmarnic« starosta ljubljanske duhovščine Jožef Lavtižar opisal 124 Marijinih božjih potov širom Evrope.

Življenje lurske Bernardke je v obliki šmarnic za l. 1934 opisal vikar Alojzij Juranovič.

Ravno tedaj (leta 1934) je tudi izdal svoje prve Šmarnice župnik **Andrej Pirc**; tem so sledile za leto 1941 njegove druge Šmarnice »Smisel in skrivnost trpljenja«.

Za kongresno leto 1935 so izšle v Ljubljani posebne »Evharistične šmarnice«.

Ker se je ravno tedaj ljudstvu posebno priljubila pesem »Lepa si, roža Marija«, si je njeno razlago za šmarnice privzel župnik **Vekoslav Skuhala**.

»Rimske šmarnice« smo dobili za l. 1937 izpod peresa † stolnega kanonika **dr. Mihaela Opeka** (umrl 26. febr. 1938).

Svojevrsne, zelo mikavne Šmarnice »Marijo častimo« je izdal za l. 1939 t. č. stolni dekan **dr. Fr. Kimovec**.

Mšgr. Janez Vreže je pa za l. 1936 v tako imenovane »Slomškove šmarnice« povezal Slomškove »Misijske govore« in Slomškove pridige o »Nebeškem veselju«.

Tako nam iz naših domačih »Šmarnic« govori tudi najznamenitejši mož, kar jih je rodila slovenska mati, naš Slomek. Govori nam o za nas najvažnejših vprašanjih: o našem namenu in cilju, ki smo zanj ustvarjeni in o nebeškem plačilu. Razumimo zlasti te Slomškove nauke in ravnajmo se po njih!

Trije prstani

Paul Keller — Janez Pucelj

Je še dolg odmor. Komercialski svetnik težko zamera sapo. Staremu slugi trepetajo ustnice od skrbi in strahu. Slednjič Enzenberg vstane.

»Torej, naj pa bo! Vse, kar je bilo čvrstega, je ta nesrečna vojska razdrobila; vse, kar je kaj veljalo, je osramotila — tudi mene. Odjenjam. Pojdi zdaj spat, Jožef. Jutri ob devetih ponesi gospodični Trebiš pismo in mi odgovor kar nazaj prineseš.«

»Bom milostljivi gospod. Voščim lahko noč!«

Olajšan vzdihne sluga in odide. — — —

Do deset pisemskih osnutkov je napisal to nemirno noč stari Enzenberg. Vse spet raztrgal na majčkene kosce in jih zmetal v koš.

Zadnje pismo, ki ga je sklenil Enzenberg odposlati, se je glasil:

Gospodični Anamariji Trebiš.

Moram govoriti z Vami o važni zadevi. Pridite danes zvečer ob pol osmih k meni! Moj sluga Jožef bo čakal na vratih v parku in Vas pripeljal skozi vrata na zadnji strani hiše k meni. Prinesite s seboj svojega fantka.

Komercialski svetnik Enzenberg.

Komercialski svetnik ni čakal devete ure, pozvonil je že ob osmih po Jožefa.

»Tu je pismo. Nesi ga gospodični Trebiš! Počakaj odgovora! Poveril sem ti skrivnost, naredi, kar se da dobro, obzirno, spretno. Vzemi si avto za tja in nazaj. Pa ne izstopi pri hiši. To bi se zdelo, kakor da bi bila sila. Nič vsiljivosti ne smemo pokazati, razumeš, Jožef; vse le, kakor da ji hočem — če treba — priskočiti na pomoč.«

»Da, milostljivi gospod!«

Nova maša prvega »Knobleharca«. Na misijonsko nedeljo, dne 18. oktobra je bil v škofijski kapeli posvečen v mašnika misijonar p. Albin Kladnik F.S.C. iz misijonišča Knobleharjev zavod v Dravljah pri Ljubljani. Naslednjo nedeljo, na praznik Kristusa Kralja (25. okt.) pa je g. novomašnik, do-

ma iz Luč v Savinjski dolini, prvič zapel »Gloria« v lepi in prostorni cerkvi sv. Franciška v Spodnji Šiški. K tej izredni misijonski slovesnosti se je zbralo veliko število misijonskih prijateljev, zlasti še plemenitih dobrotnikov Knobleharjevega zavoda. Bil je to zares velik praznik za Knobleharjevo misijonišče, ki je na ta dan poslalo prvi svoj zreli sad k oltarju božjega Misijonarja.

Novomašni govornik g. dr. Vilko Fajdiga je lepo poudarjal, da mora ne samo misijonar pokazati vso pripravljenost na žrtve pri nesebičnem delu za kraljestvo Kristusa Kralja, temveč iz hvalečnosti za milost prave svete vere moramo prav vsi velikodušno sodelovati pri oznanjanju blagosti Kristusove med ubogimi afriškimi pogani. In to lahko storimo zlasti s tem, da pomagamo vzgojiti kar največ gorečih in delavnih misijonarjev. In ta namen ima misijonišče Knobleharjev zavod v Dravljah (Ljubljana, Knobleharjeva 12), ki je bilo pred nekaj leti ustanovljeno po naklonjenosti g. svetnika Mrkuna in po prizadevanju p. Jožefa Musarja, tedanjega generalnega predstojnika »Kongregacije misijonarjev, sinov presvetega Srca Jezusovega«. Zgodovina te misijonske družbe je v tesni zvezi z našim rojakom in slavnim misijonarjem dr. Ignacijem Knobleharjem ter njegovim misijonom v Srednji Afriki. V to kongregacijo je tekom časa vstopila že

cela vrsta Slovencev z namenom, da bi šli nekoč misijonarit v »Knobleharjevo dediščino«. In nekateri naših rojakov so bili tudi že deležni te sreče in časti. Zlasti pa naj bi se zdaj v Knobleharjevem zavodu ohranjal spomin na velikega sina našega naroda in se tu vzgajali številni slovenski misijonarji za afriške misijone. Za to vzvišeno nalogo pa je treba pozrtvovalnih mladeničev in misijonskih prijateljev, ki bi zlasti po misijonski mašni zvezi »Odrešenikovo delo« s svojo molitvijo in pripevki vneto pospeševali rast in procvit Knobleharjevega misijonskega zavoda.

Prvo torišče misijonstva v Sloveniji. Letos, 26. sept., je preteklo 90 let, odkar so se pri Sv. Jožefu ob Celju naselili prvi slovenski lazaristi, misijonarji družbe sv. Vincencija Pav.: Klajžer Janez, Horvat Jakob in Zoher Anton. Ko so opravili v osrednjem zavodu v Parizu poskusno leto, jih je svetniški škof Slomšek sam vpeljal v novi poklic s cerkvenim govorom: »Pojdite k Jožefu in kar vam poreče, storite!« (Gen 41, 55.)

Njih blagoslova polno apostolsko delo se je širilo in širilo vse naokrog. Z nešteti misijoni, duhovnimi vajami, tridnevnici, s karitativnimi ustanovami in s skrbjo za poganške misijone je prepleteno njih neumorno udejstvovanje. Slovensko duhovništvo je imelo in ima v misijonarjih-lazaristih odlično pomoč, izdatno oporo, zgledno vzpodbudo in neprecenljivo duhovno vodstvo.

Najlepša priložnost, da se tudi mladina ogreje za dostikrat celo med odraslimi pozabljeno dolžnost, ki jo vsebuje očenaševa prošnja »Pridi k nam tvoje kraljestvo«, in da se nekoliko oddolži za katoliške misijone ter za pokristjanjenje poganških otrok, je gotovo na dan Nedolžnih otrok. Letos pade ta sopraznik na ponedeljek po božiču. V dneh detinstva Jezusovega so slovenski otroci nekako najbolj dovzetni tudi za ljubezen do bližnjega in še posebej do tistih otrok po poganških krajih, ki še životarijo brez sv. krsta in ne poznajo rešilne ljubezni božjega Deteta. Poleg tega pa ne smemo pozabiti, da je svetovna mladinska misijonska ustanova posvečena vprav Zveličarju, ki je prišel na svet kot revno, nebogljeno Dete za vse ljudi, tudi za pogančice. Ta mladinska misijonska ustanova se zato imenuje DSD,

»Kakršne so pa ženske, bi se morda izgovarjala, da nima otrok nič kaj pravdanskega obleči. Ná denar. Reci ji, da je tvoj, da ji ga posodiš za novo obleko.«

»Bom, milostljivi gospod.«

»In zdaj pojdi! Kako, veš. Samo rahlo nado ji naredi, da bi morda njenega otroka vzel za svojega. Je res podoben mojemu sinu?«

»Gospod komercialski svetnik bi med sto otroki iste starosti prepoznali malega Helmuta.«

»Prav! Kri ni voda! Ime je ime! Pojdi! Ne obiraj se! Ne utegem dolgo čakati. Moram po opravkih. Prinesi odgovor!«

Komercialski svetnik je stal v živčni vznemirjenosti že čez četrt ure pri oknu in pričakoval, kdaj se vrne Jožef.

Odgovor je prišel čez eno uro. Anamarija je poslala pismo komercialskemu svetniku nazaj. S svojo jasno, odločno pisavo je napisala pod Enzenbergove vrstice:

»Ne prideva. Anamarija Trebiš in Helmut Trebiš.« Poln groze je stal stari sluga pred prebledelim gospodom.

»In — in to je odgovor? Zakaj? Saj, zakaj ne pride? Kaj nisi naredil vsega, kar bi bil mogel? Meni je vendar treba otroka! Moram ga imeti.«

»Vse sem poskusil.«

»Nisi morda namignil, da bi morda posinovil otroka, le vse preveč oprezno, le preveč zastrto?«

»Milostljivi gospod, šel sem daleč preko tega, kar ste mi naročili, ko sem videl, da ne bom sicer ničesar opravil. Prosil sem jo, naj vendar pride za božjo voljo; dečka da boste posinovili, da bo dedič —«

»No — in?«

»Ni hotela. Sploh ni ničesar več govorila z menoj, dokler sem bil tam in naj sem govoril kar koli. Nekaj kratov je rekla: Odgovor je v pismu. To je bilo vse.«

»Pojdi, Jožef!«

Premaganec sedi v mehkem, oblazinjenem stolu.

»Ne prideta!« —

Sedemnajsto leto je minulo; tudi nesrečno leto osemnajsto se je bedno končalo. Leto 21. je bilo. Komercialski svetnik se je spet ves zakopal v delo. Sedel je zgodaj ob petih jutraj pri pisalni mizi in sedel dostikrat pri njej še ob enajstih ponoči. Kadil je ves dan najmočnejše cigare. Zvečer je vzel potem še močno delujoč prašek za uspavanje in potem je pozabil vse za šest ur. Maja meseca leta 1921. je potoval komercialski svetnik na Poljsko. Poiskal je grob svojega sina na podlagi načrta, ki ga je bil dobil svoj čas. Na notranji strani nekega pokopališča je bilo sedem grobov, spranih od dežja, od viharja razkopanih, posedlih, da si jih komaj spoznal, da so grobovi.

Zvečen križ pa je visel nad enim grobom. Poročnik Helmut Enzenberg, † 3. 3. 15. Tako se je še bralo na njem. Grob so odprli.

Strahotno svidenje. Še od vojaške obleke ni nič ostalo, razen nekaj krp od čevljev. Pa Enzenberg je spoznal sina po dveh z zlatom plombiranih zobeh in po zapestnici od ure, ki se je ovijala zapestnega člena okostnjakov. Dal je sinu na pokopališču postaviti spomenik, potem pa se je odpeljal domov. Lesen križ je vzel s seboj.

Spet je moral stari Jožef nesti pismo na Kamniško cesto.

»Iskat sem šel grob svojega padlega sina Helmuta in sem ga našel. Dal sem Helmutu postaviti spomenik in sem prinesel s sabo vojaški križ, ki je doslej stal na grobu. Če pridete s svojim otrokom k meni, mu podarim križ za spomin.«

To pismo je priklicalo v duši Anamariji strahovito borbo. Komercialski svetnik je prav računal. Dve uri je moral Jožef čakati žensko, preden je prišla iz stranske sobe. Nato je rekla nenavadno togo:

»Pridem z dečkom. V mraku, da ne bo nihče videl. Pridem, ker hočem imeti svetinjo. Prišla bom pa šele čez tri dni.«

Stali so si nasproti, trije. Anamarija s togim obrazom. Strah, sramota, sila, smrtna bridkost so na tem obrazu cela leta klesale, slednjič se je spremenil v težki vzbujenosti te ure v togo masko. Komercialski svetnik je žensko komaj spet prepoznal. Tudi je ni dolgo gledal. Strmel je v osemletnega, lepega dečka. Tu je stal mladi Helmut. Kakor v nebeško prikazen je strmel stari mož v otroka. Saj to je lepi deček, ki ga je gledal pred mnogimi, mnogimi leti kot mladi, srečni oče. Od smrti vstali Helmut.

»Pojdi k meni, otrok, daj mi roko,« reče tiho in ves prevzet v globini duše.

»Ne,« zapove mati hripavo in krepko poprime otroka; »pri meni ostani!«

»Mi ne sme dati roke?« vpraša stari Enzenberg pohlevno.

»Ne, zahtevali ste samo, naj prideva. Prišla sva. Zdaj nama dajte obljubljeni križ!«

Sklonjen gre mož v sosedno sobo, prinese trhli nagrobni križ. Prav s težavo se še bere: Poročnik Helmut Enzenberg, † 3. 3. 15.

S prisrčnim jokom, ki pa ga hoče v bridkem sramu zadušiti, si prižme ženska križ na prsi in ga iskreno poljubi. Nato reče tiho: »Se zahvalim,« in hoče iti.

»Anamarija!« klikne komercialski svetnik. »Ne smete kar tako oditi. Dečka mi ne smete vzeti! Saj ga vidim prvič; saj vidim z najstrahovitejšo očitnostjo mladega Helmuta. Meni je treba dečka. Moram ga imeti! Pomislite vendar na to, da sem brez otrok, mislite vendar na bodočnost mojih obratov, mislite na bodočnost, ki jo lahko ima ta deček kot najboljši dedič v mestu!«

Trdo ga pretrga ženska:

»Mu ni treba vašega denarja! Ni treba, da bi bil bogat. Vi ste bogati, pa ste kljub temu revni! Je brihten in zdrav in si bo že poiskal pot skozi življenje; preden pa bo to mogel, bom jaz delala zanj noč in dan. Dečka nikdar ne dobite!«

»Saj imam vendar pravico do njega,« krikne stari ogorčen; »saj je vendar moje meso in moja kri.«

»To je; toda vi nimate do njega najmanjše pravice, ne postavne ne moralne.«

Okrene se k dečku, se skloni k njemu, pokaže na Enzenberga. Z grozljivo neprijetnim tihim glasom reče:

»Poglej si tega moža, Helmut! To je zelo hudoben človek. Ta človek je tvojo mater teptal z nogami, ta človek je tvojega očeta brez slovesa poslal v vojsko in smrt. Ta človek je tebe, Helmut, ko si bil še dosti, dosti manjši kakor zdaj — hotel dati umoriti!«

»Anamarija!«

»Mati, mene je strah!«

t. j. »Dejanje sv. detinstva« Jezusovega. Želimo, da bi se vsi naši šolski otroci seznanili z DSD, predvsem seveda tisti, ki v zadnjih časih niso bili preveč prizadeti po pretresljivih, razburljivih in krvavih dogodkih, ki so jih povzročali zaslepljeni mladi ljudje domačega rodu. Bog daj, da bi se taki grozovit in krvavi prizori ne ponavljali več!

Naj se torej vsaj tam, kjer so razmere količkej urejene, poživi zanimanje za prepotrebno DSD. Naj se vnamejo srca nedolžnih za to prelepo delo usmiljenja, ki je božjemu Detetu posvečeno in zato posebno pri srcu. Z mladino, ki se bo oklepala Božjega Učenika na ta način, si bomo vsi naklanjali božji blagoslov in odvrčali za naprej od naših krajev, ki so bili zadnji čas tako hudo preskušeni, take in podobne nesreče.

Opozarjamo ljubljansko šolsko mladino na praznovanje godu Nedolžnih otrok, ki bo z njim združen tudi mladinski misijonski dan »Dejanja svetega detinstva«. Sv. maša za žive deležnike ob osmih, in popoldanska slavnost (ob štirih) bo v frančiškanski cerkvi. — Gg. katehetje bodo tudi letos pravočasno (ker bo šolski odmor dolg) povabili svoje gojence in gojenke, da bo udeležba tako polnoštevilna, kakor je stvar potrebna in nujna.

»Bistveni del božičnih praznikov na Krasu je adventno skupno sv. obhajilo.« Tako je zapisal poročevalec v »Slovencu« 5. januarja 1942. »Malone v vseh cerkvah so v adventu izredne pobožnosti s pripravo na adventno spoved, ki jo Kraševci opravijo v polnem številu kakor za velikonoč. Težko najdeš Kraševca, ki bi ne poskrbel, da bi se »Božič« (mali Božec) ne rodil v njegovem srcu pri adventnem sv. obhajilu.« — Ali ni bilo tako še nedavno povsod, kjer prebivajo Slovenci! Naj se obnove ti časi, pa se bo nasečila med nas zadovoljnost, mirno sožitje in blagoslov božji. Cerkvenega leta ne doživlja pravilno in ne v duhu svete Cerkve, kdor za adventno in božično dobo ni bil pri obhajilni mizi.

Kratka beseda lahko veliko pove: O rajnem banu dr. M. Natlačenju, ki je padel zadet od komunističnega orožja, je v genljiivi spominski črtici (»Slovenec« 15. X.) zapisal znani pisatelj Narte Velikonja tudi naslednjo tehtno označbo:

»Mož, ki je znal vladati in moliti, ki je znal moliti, četudi je znal vladati, in znal je vladati, četudi je znal moliti — je stopil pred svojega Gospoda — in On mu je dejal:

„Lačen sem bil in si mi dal jesti; žejen sem bil in si mi dal piti, gol sem bil in si me oblekel. Pravici, Dobroti in Lepoti si služil; zvest in vdan služabnik si mi bil: vzemi plačilo, ki ti ne bo odvzeto vekomaj!“

Minister in njegov ministrant.
Spomladi leta 1934. sta bila pokojni minister dr. Franc Kulovec in pokojni ban dr. Marko Natlačen skupaj konfinirana v Sarajevu. — Ob priliki sem jih obiskal. Domenili smo se, da jih bom našel določenega dne v cerkvi. Redek prizor se mi je nudil ob vstopu v cerkev: dr. Kulovec je maševal, dr. Natlačen mu je pa ministriral. Prizor, vreden, da bi bil ovekovečen v zgodovini slovenskega naroda kot redki dokazi enotnega svetovnega nazora pri najvišjih predstavnikih naše duhovske in svetne inteligence. Človek z dr. Natlačenovo vero je lahko vdan prenašal pretnanstvo, lahko pa je tudi z mirno in močno roko vladal Slovenijo. V malem je bil zvest, pa ga je Bog čez veliko postavil na zemlji in ne dvomimo, da tudi v svojem kraljestvu. Iv. Dolenc.

~~~~~  
**Naročite tudi letos  
„SLOVENCEV KOLEDAR“**  
~~~~~

Mati sika dalje:

»Da, tega zlobnega moža te mora biti strah. Vsevdilj, Helmut, vsevdilj te ga mora biti strah, ne smeš nikdar priti k njemu, nikdar! Hotel te je dati umoriti in je tudi dal umoriti dva brata in eno sestro tvojega očeta.«

Deček na glas zajoka in si skrije obraz v gube materine obleke.

Komercialski svetnik pade v naslanjač.

»Vi ste grozna ženska!« —

»Po vaši krivdi!« —

Počasi gre proti vratom. Še zadnji pogled vrže na popolnoma strtega.

V levi roki nese vojni križ, z desno objame svojega fanta. Kamenito trdo reče:

»Jaz nesem svoj križ. Nosite vi svojega!«

In odide z dečkom.

KONEC.

DRUŽINSKA PRATIKA

ZA LETO 1943

JE IZŠLA IN SE DOBIVA

v nakup v prav vseh knjigarnah kakor
tudi v boljših trgovinah in trafikah

Cena izvodu L 2.-

Zahtevajte povsod le našo
DRUŽINSKO PRATIKO!

LJUDSKA OSOJILNICA

sprejema hranilne vloge v vsaki
višini in jih najugodnejše obre-
stuje, daje posojila na vknjiž-
bo in proti poroštvu. Posojilnica
je bila ustanovljena 1895. leta

zadruga z neomejenim jamstvom
v lastni palači v Ljubljani, Miklo-
šičeva 6, nasproti hotela „Union“

V LJUBLJANI

Urednik: Zabret Franc. — Izdajatelj: inž. Jože Sodja.
Za Ljudsko tiskarno v Ljubljani Jože Kramarič.